

" ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ :

İtiraz yoluna başvuran mahkemenin iptal isteminin gerekçesi aynen şöyledir.

"Sanığın; T.C.K.nun 202/2, 80, 219/son maddeleri gereğince neticeten 12 yıl ağır hapis, Hapis, 1.038.656.-TL. Ağır Para Cezası ile cezalandırılmasına ve Memuriyetten müebbeden mahrumiyetine, hakkında T.C.K.'nun 40. maddesinin tatbikine, 9.4.1992 tarih ve 1992/60 Karar sayılı ilamla hükmedilmiştir. İş bu ilam kesinleşmiş olup, infaza verilmiş ve sanık vekilinin de belirttiği gibi infaz edilmektedir.

İnfazda da 3713 sayılı Kanunun geçici 4. maddesindeki 1/3 oranındaki şartla tahliye hükmünün uygulanması tabiidir. Zira işlenen suç geçici 4. maddenin (1.) fıkrasının (c) bendi kapsamında yer alan "Devlet İdaresi Aleyhinde İşlenen Cürümler" faslında yer almaktadır.

Mahkûm, müvekkilinin 3713 sayılı Kanunun geçici 1. maddesindeki 1/5 oranındaki şartla tahliye hükmünden yararlanmasını sağlamak amacıyla 22.6.1992 tarihli dilekçesini mahkememize vermiş bulunmaktadır.

Bu dilekçe üzerine Cumhuriyet Savcısından yazılı mütalaa alınmış ve mütalaada, 3713 sayılı Kanunun geçici 4. maddesinin (c) bendinin Anayasaya aykırı olmadığına dair kanaat serdedildiği görülmüştür.

Bir kişi kesinleşmiş hükümle mahkûm olana kadar yargılanması sırasında sanık statüsündedir. Yargılama sırasında da suçu işleyip işlemediği, ayrıca işlemiş ise, işlediği suçun mahiyet ve önemi, kamu üzerinde yarattığı tesir, sanığın kişiliği, suçun işlenmesindeki özellikler tartışılacak, suçu işlediği sabit görülen her sanık, eylemi ve kişiliği ile mütenasip ceza ile cezalandırılacaktır. Yani sanığın kişiliği ve eyleminin niteliği verilecek cezanın niteliğine ve süresine etkili olacaktır.

Ancak, hüküm verildikten ve kesinleştikten sonra bu kişiler mahkûm sıfatını alacaklardır. Bu aşamadan sonra uygulanacak infaz hükümlerinde ise, artık işlediği suçun niteliğinin ve hükümden önceki kişiliğinin bir önem taşımaması gereklidir. Zira; sanık hükümlülük statüsüne girmekle aynı durumda bulunan diğer hükümlülerle eşit muameleye tabi tutulmak hakkına sahiptir. Bu sebeple infaz sırasında-sırf işlediği suça bakılarak- diğer mahkûmlardan ayrı bir işleme tabi tutulması ve sırf işlediği suçun niteliği gözönüne alınarak hakkında değişik hükümlerin uygulanması hukukun genel ilkelerine ve hukuk devleti ilkesine aykırıdır. Zira, işlediği suçun niteliği zaten yargılama aşamasında gözönüne alınıp cezası da işlediği suçun mahiyet ve önemine göre tayin edilmiştir. İşlenen suçun niteliği ile ilgili bulunmayıp, cezasının infazına, kişinin topluma kazandırılmasına yönelik şartla salıverme kurumunun işlenen suça göre uygulanması hukuk vicdanına aykırı düşmektedir. Zira, cezanın çektirilmesi, işlenen suçun türüne bağlı olmaksızın suçlunun topluma uyum sağlamasını ve topluma yeniden kazandırılmasını amaçlar. Bu amacın gerçekleştirilmesi ise, işlenen suça bağlı kalmadan ayrı bir programın uygulanmasını gerektirir. Bu da hakkındaki mahkûmiyet hükmü kesinleşerek suç ile ilişkisi kesilen ve hükümlü statüsüne giren kişilerin aynı koşullar içinde cezalarını çekmesini ve şartla salıvermenin aynı konum ve statüdeki tüm hükümlülere aynı biçimde uygulanmasını gerektirir. Bu sebeple infaz yönünden eşit ve aynı durumda bulunan hükümlüler arasında şartlı salıverme bakımından ayrı ayrı uygulama yapılmasının Anayasanın 10. maddesinde yer alan "Yasa önünde eşitlik" ilkesine uygun düşmediği kanaatindeyiz. Ayrıca

Esas Sayısı: 1992/42

Karar Sayısı : 1992/53

bu çeşit bir uygulama hiç bir haklı hukukî gerekçeye dayanmadığından "Hukuk Devleti" ilkesine yani Anayasanın 2. maddesine de aykırı bulunmaktadır.

Nitekim; Yüksek Anayasa Mahkememizde 19.7.1991 tarih ve 1991/15 Esas, 1991/22 Karar; 8.10.1991 tarih ve 1991/34 Esas, 1991/34 Karar, 8.10.1991 tarih ve 1991/36 Esas, 1991/35 Karar sayılı ilamlarında bu aykırılığı açık bir biçimde tesbit etmiş ve başvuruları kabul ederek,-başvuru ile sınırlı şekilde- iptal kararları vermiş bulunmaktadır. Bu kararlar dosyamız için de emsal karar teşkil etmektedir.

Yukarıda açıklanan neden ve gerekçelerle;

3713 sayılı Kanunun geçici 4. maddesinin (1.) fıkrasının (c) bendinin mahkememizin baktığı ve neticelendirdiği T.C.K'nun 202/2. madde ve fıkrası ile sınırlı olmak üzere Anayasanın 2. ve 10. maddelerine aykırı olduğu ve bu maddelerle bağdaşmadığı sonucuna ulaşılmış olmakla, bu maddenin iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmasına, ... karar verildi.""